

Bomhai Bóh!

Cíklo 13
29. mèrza.

Lètnik 6.
1896.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Čemolerjez knihicziščetni w Budyschinje a šu tam doftacé sa štivoštělētu pshedvlatu 40 np.

Njedžela Palmarum.

Phil. 2, 5. „Kóždy bjes wami budž teje myšle, jako Khrystuš Ješuš tež běše.“

Lépscheho ſłowa njeje pſchi ſaſtupje do czicheho tñdzenja, hacž tele prénje ſłowa epistole na njedželu Palmarum. A kaž rjenje doftawa tole napominanje w bliſkoſezi czicheho pjatka ſwoje roſhwétlaze wuloženje a ſwoju wulku móz! Haj tajka myšl, kaſkuž ju czerpjaſy, mrějaſy Khrystuš wopokaſa, je ſa naſch čaſ, ſa naſh wſchitkých nuſna. Tole podacé do Božeje wole, tale nje-naſtrózenoſcz pſchecžiwo njeſchecželskim moſam, tale nje-bojaſliwoſcz pſched ſwětnymi ſudnikami, ſjednocžena ſ njebjeſkej ſczerpliwoſczu, haj tale ſczerpliwoſcz a czicha myšl, tole ſmiljenje ſ jeho njeſchecželemi, tale ſtaroſez ſa tych ſwojich, tale kralowſka hnada ſe ſchacharjom, tole doby-čerſke werypolne bědzenje — njeje to wſchitko Khrystušowa myšl a mózech ty to ſlyſhecz abo czitacž, bjes teho, ſo by wot teho ſnutschownje ſapſchimnjeny był? A tola pſchi tym wſchém jene hiſheče mjenowane njeje ta wutrobna ponižnoſcz, kotruž japoschtot woſebje w wotrocžkowſkim ſtaſce, w ſhamoponiženju a w poſluſhnoſci hacž do ſmijercze ſo ſwěcziecz widži. Wón, kotryž njechaſche knježicž, ale chyzſche ſlužicž, kotryž ženje ſwoju czescž, ale Božu czescž pytaſche, kotryž wo kralowſku krónu njerodžesche, ſo by ſebi czernjoſtu krónu wuſwoliš, kotryž, rodženy w hródzi, kſhižej ſwojemu ſmijertnemu ložu bycz da. — Wón mózechše praſicž: „Nawuknče wote mije, pſchetož ja ſym czicheje myſle a ſ wutrobu ponižny.“

Sawěrnje, ſchtó měk jow wjazy wulkyč dýzli my, dokelž je naſcha myšl cziszcze hinaſcha hacž myšl kſhižowanego? Kaž mało ponižnoſczé bjes czlowjekami! Město teho, ſo bychu ſo ponižowali, chzedža ſo ſhami powyſhicž. Czlowjekojo chzedža wjazy bycz hacž ſu, woni chzedža něſhto pſched ſwětom placicž. So chzedža ſo ſhami ſebi ſubieč, ſo czescž pytaſa pſched ſwětom, ſo ſo ſhami kſhala — to tola žana ponižnoſcz njeje, ale hordoscz. Tov leži wulka ſchoda naſcheho čaſha w naſchim domjazym, kaž tež w zyrkwiſkim a ſjawnym živjenju; ale pſchecžiwo tutej ſchłodze je jedyň wuhojaſy ſrěd, mjenujz ſhdyž ſo naſch lud wróci ſe Jeſuſowej myſli. —

Kóždy budž teje myſle, kaž wón! Duž dha, wý wulzy, czinče ſapoežatſ a džerzeče ſo dele ſe niſkim, potom tež njebudža czi maļi wjazy tak ſa wulkimi wězami ſtacé! Wý czerpjaſy a ſrudni, njeſcze waſche horjo ſ ponižnym podacžom, ale tež wý wjeſeli a ſbožowni, nje-kſhalcze ſo waſcheho ſboža! Wý ſablidženi a wot wſchelakeho pſhestupjenja pſchekhwatani, njeſtejče na-pſchecžiwo temu ſacžucžu haniby, ale tež wý pobožni, nje-myſlcze ſebi, ſo ſcze wjese lepſchi hacž druſy a njevažcze ſwoje pocžinki pſchewyſko. Kóždy — kaſkehožkuliž ſchtanta, starobyl, rodu wón je, budž teje myſle, jako tón knjes. Njeplacži to młodoscži, kotraž ſo rad naduwa a tola jenož w ponižnoſci a poſluſhnoſci ſe hódnoseži wot-roſcze? Njeplacži to woſebje wam, wý pacžerſke džecži, kotrež dženža pſched woltar Boži ſtupicž, ſo by wam ſo ſapišalo do wutroby: Kóždy budž teje myſle, kaž waſch

Knjeg Ježuš? Neplacži to nam wschitkim, kóždemu w jeho schtancze a powołaniu, so bychmy njedziwajo na khwalbu a čescež, kweru a čisze czinili, schtož je nam poruczene? Swérne dopjelnjenje swojeje pschißkuschnoſcze hacž do kmjereže, swérne prózowanje sa swojich kobiętow měscehe Chrystus sa nadawt swojego žiwjenja. Czinimy po nim a njeſtejmy sa żanej druhej krónu, khiba ſa tej, kotaž ponižnoſci ſluſcha!

Pschi khoroložu.

po F.

II.

Ty a twoj duchowny.

Něchtu mam hischeze na wutrobje — mjenujy to, so bychu či khoru a jich pschiwuſni nam w duschowpastyrstwie pomhali. So bych to roſjaſnił, mam wobſcherniſcho tu węz wukladowac̄.

Ta ſo husto praschan, hacž tež wožadni ſebi roſjaſnia, tak jara čežko je duchowne pschezo duchownje wuſtupowac̄ a niz do ſwonkownego ſtuklowania ſapadnyc̄. Psched krótkim ſebi pschelicžich, so běch ſo ſa džen něhdże 10 krócz i čiſce wſchelakimi ludžimi modlił, — domach w domjazej Bożej klužbje, w nabožinſkej wuczbje, pschi čelnym předowanju, pschi khoroložach atd. 10 krócz. Ta ſo pschi ſamym naſtróžich. Mlybla ſebi lubi čitarjo, so je lóhko džehac̄ krócz ſa džen abo tež jenož ſchesc̄ krócz w wſchelakich wobſtejnosc̄ach wopravdze ſo modlic̄. A nětlo dyrbis̄ tež hewak pschezo duchownje rēzec̄. Niz jenož, hdyž predujeſch a roſwuežuſch, ně, tež hdyž wopryt w domach činiſch, njech je, ſo khorych wopytach abo k ſlubjenju ſbože pschejeſch abo pschi kmjerc̄i ſwoju kobiętnoſc̄ wuprajſch, abo hdyž maſch lohkoſmyklenego paczereſkeho džesc̄za dla ſe starschimaj ſo roſrēzowac̄ atd. atd., wſchudžom ſo wocžakuje, ſo duchowny niz jenož „plaka“ i plakazymy a ſo ſraduje i wjekelymi, ale ſo tež duchowne ſlōwo poreči, fotrež i wutrobę pschińdze a k wutrobje dže. To je zyle prawje. Duchowny dyribi ſa wſchitko člowiske čuzc̄iu wutrobu mēcz. A hdyž wón pryc̄ dže, dyribi něchtu ſawoſtoſiež, ſchtož myſle na węznoſc̄ ſbudżene ſdžerži. Haj to wſchitko ſo wocžakuje, runjež dyribi tón wobohi muž w wſchelakich wobſtejnosc̄ach ſaſo hinač rēzec̄.

O to je druhdy jara čežko, pschi tym ſnutſkownje čiſceze wērny wostac̄. Wón wſchak ſu tajzy, kotsiž móža pschezo někotre pobožne ſłowa k lepschemu dac̄, kaž je trébne. Ta jim to njeſawidžu. Najwiaſy paſ budže ſo mnu pſches jene, hdyž ja praju, ſo mi bojoſcz, ſo moħl pschi wſchitkim duchownym rēzjenju duchowniſti njebyz a po tajkim hrajkac̄, husto do ſtyſkiweho potačeri.

To ma tola něchtu prawe ſa ſebje (hdyž wſchak móže ſo tež wſchelake napschec̄iwo prajiež), hdyž maja duchowni w wſchelakich krajinach tež ratarſtwo a tak džel ſwojego čaſza i njeduchowniſki myſlemi pschecžinja. Ma kraju ſo to hodži, ſo ſo duchowny na to abo druhę pódla ſloži. Sso powjeda, ſo je pobožny muž ſwiatyjego japoſchtoła Jana wopytal. Wón běſche wocžakował, ſo jeho pschi modlenju nadendže. Schto paſ dyrbiesche woſladac̄? Wón teho wužobnika, fotryž běſche pschi Jeſuſowej wutrobje ležał, pschi tym nadendže — ſo pólne ſkoſch ſkludžesche. Tutón duch, fotryž běſche kaž žadyn druhı w najswięcžiſkim Božim ſnaty, mějeſche potrěbnoſc̄, ſo ſe ſwětnym roſpróſchenjom roſpróſhiež. To ja derje roſumju. A hdyž ſo tole wopravdze ſtało njeje, wērne tola je.

Teho dla tež njeſmědža wožadni kruče ſudžic̄, hdyž ma duchowny ſwoju luboſez k ſudžbje a k wimelſtwu, abo hdyž pjerinu plahuje abo hdyž ma ſahrodu a róže rad abo ſchtožkuliž je.

Hdyž ſo to wſchitko prawje wopomni, tež temu, fotryž člowiske wutrobę ſnaje, džiwno byz njebož, hdyž ja praju, ſo tež wopravdze wērjazy a ſnutſkownje ſiwy duchowny pschezo wot ſpočatka prawje radoſeze nima, i druhimi ſo modlic̄. Wožebje pola khorych dyrbis̄ ſo wychce teho boječ, ſo jim modlitwu nanuſujesz a ſo ſy jim ſam i njej wobčežny. Ta wuſnaju, ſo móžu ſo husto čežko k temu roſhudžic̄, ſo khoreho wopraschec̄: „Chzemoj ſo hromadže modlic̄?“ A temu tola ſluſhataj, hdyž dyribi to wopravdze hromadže modlene byz, dwaj, mjenujy khoru a duschow-

paſthy. A hdyž ſo khoru tež ſlaby, haj ſamo hdyž ſo mało-wērny ſacžuwa, ſo by ſo ſobu modlił, je doſež, hdy by jenož chył, hdy by jenož po tym ſdychował. Sſo modlic̄ chzyc̄ je hižo modlenje.

Nětlo pschińdze, ſchtož chzu prajiež: khoru a na jeho měſeze pschiwuſni dyrbjeli duchownego proſhyč, ſi nim ſo modlic̄. W někotrych domach ſym nadeschol, ſo bychu, hdyž bych ſo k khorolžu ſydnýl, hnydom bliſliju pódla mje na blido połožili. Bohužel je tajich domow mało. Ale tak wožebita prajiež je tuto ežiche a tola mózne napominanje, ſi Božje ſtudnicžki troſhta podawac̄! A tak lóhko móžech ſwoje ežitanje w bibliji ſi modlitwu ſkonečic̄! Potom trjeba njeje, ſo wožebita prjstva k modlenju pschińdze.

Sſnano ſu bjes ežitarjemi tajzy, kotsiž maja tole roſrēzowanje ſa čiſceze njenuſne. Woni njerofymja, ſo ſo telko wo tym powjeda, hacž a tak duchowny pschi khoroložu rēči abo mjeleži. Či paſ, kotsiž wjedža, ſchto k wožadnemu ſiwiſenju ſluſcha, hinač myſla. Woni ſu ſo mnu pſches jene, ſo je nuſne, ſo wo tym dokladnje roſrēzowac̄. Skonečne wſchak ma ta węz ſa kóždeho wulku wažnoſc̄. Wboli bratr, fotryž khoru leži a duchowneje pomožy potrjeba, rēka dženža Scholta abo Wicžas; jutſje abo ſa jutſiſhim paſ, abo węſeze w ſwojim ežafu ſy ty tón muž abo ta žona. A potom je ta węz khotna.

Węſeze je doſež tajich, kotsiž móža wo tym powjedac̄, ſo je jim ſhromadna modlitwa w khoroseži džiwnie woſchewjenje byla. Alle wožebje kajfi bójſki, njebyſki, njerofymja ſwjaſt ſwjaſa ſo mjes wutrobomaj duschowpastyrja a khoreho! Tak husto ſu mi khoru a jich pschiwuſni po modlitwie prajili: „O, knjeg duchowny, čežho dla njeſſeze to hižo prjedy činił?“ Ta ſebi tón porok rad lubic̄ dach a roſhudžich ſo, ſo njecham dale tajki wobmyſleny w tym byz. Alle pschi tym pschedewſac̄u husto ſaſo do stareje wopacžnoſc̄ ſapadnyc̄. A to ſo lubym ſaſtojniskim bratram kaž tež mi, dale tak póndze, hdyž wožadni nam k pomžu njeſku, ſo na někajke waſchnje naſabja, ſo modlic̄. Činjalí ſo to, potom ſo kražnje to ſlōwo teho ſbóžnika dopjelni: „Hdzež ſtaj dwaj abo tijo ſhromadženi w mojim mjenje, tam ſyim ja ſrjedža bjes nimi. Potom ſmije tež wopravjenje ſwoju wažnoſc̄ a ſnutſkownu wērnoſc̄. Nětlo husto rēka: „Ta proſchu, pójce ſhētje; tón abo tamny je jara khoru; wón chze hischeze wopravjeny byz.“ W wjele padach wo khoroseži teho wožadnemu ničo ſluſchal njeſky; ſnanu jeho ani njeſnajesz. Nětlo dyrbis̄ jeho ſhētje wopravjec̄. Hdyž tam ſaſtujiſh, ſo tebi do wucha ſchepze: „Knjeg duchowny, wón jo tola zyle i krótki ežinic̄? Khoru je ſlaby, ſo by doſež poſluchač ſohl!“ — Te to ſwiatata wjecžer? Tak je to zyle hinač, hdyž to žadanje pschi ežichim duschowpastyrſkim džele we wutrobje wotuži!

O lubi ežitarjo! Mnoge dyribi pola naſ ſlepſche byz. Ale to móže jenož ſlepſche byz w naſchich wožadach, hdyž „duchowni“ a „lajojo“ (či, kij duchowni njeſku) ſnutſkownje a ſwonkownje hromadže dželaja. Ta ſyim ſebi k ſwojemu ſo ſkładowanju khorolžo wuſwolil, dokoſ ſo wone tajki wažny a zuni dypt. Tak ſylnje drje duchownemu pschi žanym druhim ſtuklowaniu wutroba njeſkapa, kaž pschi wopytowanju khorych. Ma wſchitko druhe móžech ſo pschi hotowac̄ a ſebi ſwoje ſłowa wuſwolic̄. Pschi tym paſ pschi wopytanju khorych rēče njeje. Wón dyribi do myſlow khoreho nits myſlic̄, wón dyribi wo nim rēzec̄, wo jeho nadžijsach a ſtysknoſežach, wo jeho wērje a dwelowanju. A k temu je wožebita hibaſoſež ducha nuſna — ſo njebyzhu wſchitke ſłowa podarmo byle.

Pschihotowac̄ ſo na tajki wopyt njebožech, khiba ſo Boha wo hnadi a prawu mudroſc̄ proſhyſch. Pobožny Konrad Rieger by pschezo prajil, hdy by ſebi, ſo by do wožady ſchol, ſwoju měſchniſku ſuſnju woblek, wótfje te japoſchtoſke ſłowa prajil: „Wobleczce ſo jako či wuſwoleni Boži, ſwjeſci a lubi wutrobnu ſmilnoſc̄, dobrocžiwoſc̄, poniznoſc̄, ežichomnoſc̄ ſezerpliwoſc̄.“ (Kol. 3, 12). Wón wjedžesche, ſo je wobleczjenje měſchniſkeje ſuſnje proſna węz, hdyž ſo wón ſnutſkownje „wutrobnu ſmilnoſc̄“ wobleczje. A to njeſyrbjeli jenož duchowni, ale wſchitzu či myſlic̄, kotsiž chzedža czerpjaſeho bratra wopytac̄.

Tak ſyim lubym ežitarjam kuf nits pohladac̄ dal do czežkoty duchownego powołania. A węſeze ſebi kóždy dobrý ſchecžijan i teho to napominanje woſmije, ſo ma duchownemu w jeho czežkim połowaniu pschi khoroložach k pomožy byz.

Na ejidi pjatke.

Hlóž: Po krótkim bědženju.

Mój Jezuš mřje, o duschā khwataj,
Pój, chzemoj hiež na Golgatha!
Pod jeho kschizom žylsy plakaj,
Wón žwojej woczi jańdžela;
Tón, kíž mi pření wodých da,
Někž žwoju dušchu wudycha.

Kak je mi, hdyž ja na njoh' hladam,
Joh' widžu wumrjecž wopravdži,
Dha pod joh' kschizom dele padam
A modlo rjeknu psđi ſebi:
Jesu, psches twoju žmijercž a krej
Cžiú mje wot mojich hréchow frej!

Kak jblédnylej ſtej jeho hubi!
Wón žwoju hlowu pothili,
Wjcha rjanoscž ſ woblicža ſo ſhubi,
Joh' ert někž zýle woněmi;
Wón morwy je, duch k Wótzej dže,
Někž dokonjane wſchitko je.

Ach ja a moje wulke hréchi,
Te wſchitke na tym wina ſu,
Ja ſ nimi pſchezo mějach žměchi,
Někž ſ hromadami na mnje du:
Te Jezuš mi prjež wſchitke wja,
Psches žmijercž mje ſ Wótzom wujedna.

Mój Jezu, twoje krewawne raný
Rjech k žiwjenju mi ſawdawč ſu,
Na twój boł, kíž je roſkalany,
Rjech moju hlowu połožu,
Dha směju mér w wutrobi,
Hdyž žmijercž ſo ke mni pſchiblizi.

Ta krej, kíž ſ twojich ranow ſapa,
Rjech mi we žmijerezi balsam je;
Hdyž ſa mnje twoja luboſcž ſapa,
Dha moja dušcha njewumrje,
Hacž runje čežlo roſpadnje,
Ta dušcha živa wostanje.

Tak wopomnju ja ſ nowa někto,
Mój Jezu, twoje čeřpjenje,
Haj, ty ſu ſa mnje činiš wſchitko,
Duž ja či ſlubju džakownje:
Někž chzu ſo hréchow wostajicž
A ſ tobū wěčnje živý bycž.

žwědečji wo tym, ſo je jeho w žiwjenju wſchelake podeschlo. Wón je runje naprawu ſhotowil, fotraž ma nadawč, tamne mólezke, ſchere ſkocžatka ſlónzowacž, kotrež člowjekam často mnogu ſchodu načinja. Myschaze paſlicžki to ſu. Mjes tym, ſo je ſpytuje a pſcheladuje, hač je tež wſcho w rjedze na nich, wot wonka hlóž žwojeho najmłodscheho žynka ſažlyſchi.

„Nano, nano!“ wołaſche dwanacželétny hólčez, ſ wulkej wjeſeloscu do jſtvy ſastupiwschi. „Liſt wot Jofesa, liſtynoscher je mi jón dal.“

„To drje tola móžno njeje!“ praji nan.

„Ju, ju, jeho ruku ſnaju; tajkele ſ wón piſche, hdyž wón naſche mjenno ſardo piſche“, džesche hólčez, nanej liſt pſchepo- dawſchi.

„Haj, haj, to je wot Jofesa; dži khětſje po macž, ſo wona tež žlyſchi, ſchto wón piſche.“

Hólčez džesche won po macž, fotraž tam na ſkale plokaſche. Wona ſebi khětſje ruzh wótrę, jako žlyſchesche, ſo je Jofej piſał, a do jſtvy khwatasche.

„Pój, macži, chzemy ſlyſhēcž, ſchto Jofej piſche“, džesche nan a ſapocža čítacž:

„Mojej najlubſchej ſtarſchej! Ach, tak daloko, tak daloko ſzym tola wot Waju prjež. Alle kóžde ranje, hdyž wotzuežu, a wjecžor, hdyž ſo do loža lehnu, pomylu ſebi na Waju a wuſpěwam modlitwu ſa Waju. Ach, mi je ſo tak jara po Wamaj ſtyskalo, a hdyž ſo mi tak wo Wamaj doma džijesche, a hdyž ſi Wami ſa blidom ſedžach a potom na ranje, hdyž ſe ſpanja wotzuežich, wuhladach, ſo je to jenož rjany ſón, chzých ſo druhdy wrózicž a k Wam domoj pſchińcž.“

„Wbohi ſadlicžka!“ džesche nan; macž pak ſebi ſlyſhežku ſe ſchórzuchom ſ wozow wótrę.

Nan čítasche dale:

„Tola njemětaj ſtarſče wo mnje, mojej lubaj! Boh je mi ſtajnie pomhal a dobrocžiwi ludžo ſu ſo nade minu žmilisi. Dlěžchi čaž běch w Franzowskej, taž je Wam ſnate. Potom džech najprjedy do Stražburga. Tu chzých ſo ſa čzriječeſarja pſchistajicž. Tola njemóžach žaneho pſchihodneho města namačač, teho dla čzehnjech ſi na wučenym bobakom (bobu, popjelnizu) dale do Němzow. Někole ſzym hžo zýly měkaz w Frankobrodže nad Majnom, a mi ſo tu zýle derje wjedže. Tola pomylklu ſebi, ſzym někole ſazarſki wucžobník! Wola žwojeho miſchtra doſtanu jědž, a wjecžor poſkaſuju často bobaka a na hromadžu ſebi takle někotry pjenjes. Wž budžecže widžecž, ſo hiſhče ras bohaty ſo domoj wrózcu. Tak doſho budžecže Bohu porucženi. Wasch Jofej.“

„Bohu budž džak! praji nan, liſt prjež poſložiwschi. A macž duž won wuprají: „Pěkný Jofej; hdy by ſo jemu tola derje zoſalo w zufym žwěcze!“ — „Ach, nano“, džesche malý Anton, Jofefowý liſt wot nana ſebi k wobhladanju wuproſhywschi, „hdy bych ja tola Jofej byl. Tón mžbe ſebi tak wjele rjaneho wobhladacž!“

„Ně wſchaf, mój lubuſchko“, džesche ſtary, „tebje prjež nje- puſchču. Mi by ſo ſeschlo, jako něhdy staremu ſatubej, njeměl ani Jofesa ani Benjamina.“

W tym žamym čažku wuleſh druhe džecžo ſi někajkeho kucžika wo jſtve. To běſche wbohe njebožatko, ſo mohla ſo či wutroba puſkyč, hdyž je wohlada. Schija běſche tolsta, hlowa ſtraſchnje wulka, woczi běſchtej mutnej a blědej a mjeswocžo běſche někak na žolt. ſi nim běſche ſo tejle žwójbje ſurowa čzwila ſapoſožila. Hacž runjež běſche tele ſtworjenčko duchownje jara ſlabe, dha běſche wone tola někak ſroſumilo, ſchto běſche bratr piſał a borbotaſche ſtajnie: „Ssasař, čornak, čornak, nječham jeho ani wohladacž!“

Nan pſchi tym jenož čežko ſdýchny, tykný liſt do ſaka a ſapocža ſažo dželacž. Wone džesche jemu někole trojž ſlepje wot rukow, dokelž wjedžesche, ſo njetrjeba jeho ſyn nuſh čeřpječž w zufbje.

(Pofražowanje.)

Liſt starého Mateja Kláudija na jeho žyna Jana.

„A wopomnjenju ſa naſche lube pacžerſle džecži na dnju jich konfirmazije.

Gſlěboro a ſloto ja nimam; ale ſchtož ja mam, ja tebi dam.

Luby Jano!

Čaž ſo bliži, ſo dyrbju tón pucž hiež, ſi kotrehož ſo ničtō njevrózci. Ja tebje ſobu wſacž njemóžu: tebje na žwěcze wostaju, na kotrýmž dobra rada njenuſna njeje.

Pſchewodž mje, luby čzitarjo, w duchu do Sawojardskeho kraja. Mózne hory poſběhuja ſo tam k njebju; nahe ale tež ſ ležom poroſczené ſkalý pſchewodžuja tam drohi a dolž, a jenož tam a žem jara porédko wohladasch troſchku polka, a na nim rědku rožku abo žnadne běrnowe ſelo. Khuda a ſrudna krajina je tuta Sawojardska ſemja, khudži ſu tež wobhylterio. W tutej horatej krajinje chzemy ſo podacž do městacžka R. Hažy ſu wulke a čzmove. Němale na kónzu městacžka nadeńdžemý niſku khěžku. Šda ſo, ſo je k ſkale pſchilépjenia, fotraž ſo ſady a wjſche njeje poſběhuje. Khěžka je ſe žlomu kryta; wětſtik je kryw roſtorhal, tak ſo deſchězik do třeži moka a ſo ſo někotra kapka deſchěza ſamo hacž do niſkeje iſtwicžki ſabloudži. Wýžoła wojeschinia roſpſchěſčera žwoje halosy nad khěžku, pruhi raniſcheho žlónza poſlocžuju khěžzne woknjeſchka, a wonjenje křetkow ſi mólezkeje, ſedma tſi křeče dolheje ſahrody dobywaja ſo pſches woknjeſchka do niſkeje, khudo-wuhotowaneje iſtwicžki. Tu ſedži na ſtolicžku ſa blidom pſchi ſeženje, kotrež ſo ſe ſaložadłom k ſeženje pſchipo- wježnycž hodži, muž. Jego ſežmudžene a ſmorženje mjeswocžo

na ſtolicžku ſa blidom ſeženje mjeswocžo njeje.

Richtó wot macejného žiwota mudry njeje; čas a našonje-
nje wuežitaj a huno wuežiſczeſtej.

Ja ſym ſwét dleje widział hacž ty. Wschitko njeje ſłoto,
ſchtož ſo blyſcheži; a ja ſym někotru hwédu ſi njeſbiež paſyjež
a někotry ſij, na kotryž ſo ſepjerachu, ſo roſſlamacž widział.
Duž chzu tebi radu dacž a tebi prajicž, ſchtož ſym poſnał a ſchtož
je nje ečaž naſucžil.

Niežo wulke njeje, ſchtož dobre njeje a niežo wérne njeje,
ſchtož njeſobſteji.

Czlowjek tudy domach njeje.

Wſchitko węžy woſolo njeho ſu zuſej mozy a woli podzif-
nene; wón je ſam ſebi dowérjeny a ſwoje živjenje w ſwojej
rnzy njeje.

Njeſdaj ſebi naręczež, ſo moſt ſebi radziež a ſam ſwój
puč ſmacž.

Tutón ſwét je ſa czlowjeka pſchemały, a njeſdomny wón
njevidži ani njeſnaje.

Miež ſo ſa pſchedobreho, ſo by ſle ežinił.

Njeponiſſi ſwoju wutrobu na žanu ſachodnu węž.

Wérnoſez ſo po nami njeſložuje, mój luby ſyno, ale my
dyrbimy ſo po njej ſložowacž.

Schtož móžesž widzež, na to hladaj a wužij ſwojej wocži;
ale ſchtož njeſdomne a węžne naſtupa, džerž ſo Božeho ſłowa.

Wostań ſwérny wérje naſchich wótzow a hidž tych, kotſiž
maja wo njej prósne ręče.

Njeboj ſo nikoho tak jara, kaž ſam ſebje. Nutskah w naſ
bydli ſudnik, kotryž njeſeba a na kotrehu hloſu je nam wiaſy
ležane hacž na pſchilhoſowanju ſykleho ſweta a jeho mudroſeſe. Roſhudž ſo, ſyno, jo pſheežiwo jeho hloſej nječiniſch; a ſchtož
filiž ſebi wumyſliſch a wotmyſliſch, pſchetož ſo teho hloſa naj-
prjedy wo radu. Wón najprjedy jenož ežiſche ręeži a ſchepze kaž
njevinowate džecžo; tola hdž ty jeho njevinnu ežecžiſch, ſapocž-
nje wótſiſho ręežecž.

Wukú rad wot druhich a hdžez ſo wo mudroſeſi, czlowiſkim
ſbožu, ſwětle ſwobodnoſeſi, dobrych pocžinkach atd. powjeda, ſwérnu
poſluchaj. Tola njeveř ſ lohka; pſchetož wſchitko mróčzaſki wody
nimaja. Ludžo husto myſla, ſo maja prawu węž, hdž móža wo
něčim powjedacž a wo tym powjedaja. Tak paſt njeje, ſyno.
Teſo dla prawu węž nimach, hdž móžesž wo njej powjedacž a
wo njej powjedach. Szłowa ſu ſame ſłowa; hdžez tak lohko a
spěchnie won ſjedža, miej ſedžbu; pſchetož konje, kotrež maja wós
ſ dobroymi ežekimi węzami ſady ſo, pomału ſtupaja.

Hdžez je hara na haſy, ſhwataj nimo.

Hdž tebje ſchtó mudroſeſ ſawuežicž, poſladaſ jemu do
woblieža. Hordziſi ſo pſhezo hiſcheze a hdž by runje ſławny
czlowjek był, wostaj jeho. Schtož ſchtó nima, to dacž njeſmōže. A tón ſwobodny njeje, kotrež chze ežinicž dyrbi. A tón njeje
mudry, kotryž ſebi myſli, jo njeſto wę; ale tón je mudry, kotryž
je ſwoju njeſdomnoſez poſnał a je wot hordoszeſe wuhojeny.

Hdž je tebi wo mudroſeſ ežinicž, pytaſ ju a niz to ſwoje;
ſlamaj ſwoju wolu a czakaj ſeſepliwiſe na to, ſchtož budže.

Njeſwuež druhich, doniž ſam wuežený njeſky.

Džerž na wérnoſeſ, kaž jara móžesž a daj ſo jeje dla ſueroſom
hidziež; tola wopomu, ſo twoja węž wérnoſeſe węž njeje a hladaj
ſo, ſo njebyſchtej ſo ſmeſchalej; hewak maſch ty ſwoju mſdu prjecž.

Ežiň dobre ſam ſa ſo a njeſtaraj ſo, ſchto ſ teho budže.

Staraj ſo ſa ſwoje ežel, tola niz taſ, kaž twoja duſcha bywa.

Poſluchaj wyschnoſeſ a wostaj to druhim, pſheežiwo njej ſo
ſběhacž.

Budž ſprawni pſheežiwo kóždemu; tola njeđowér ſo lohko.

Njeměſchej ſo do zuſyhc węzow; ale te ſwoje ežiň piluiſe.

Njeliſchež ſo ſ nikim a njeſedžbuſ na liſchceſte ſłowa!

Ežecž kóždeho po jeho ſchtancze.

Njebudž nikomu niežo winoſty; tola ſtuſ wſchitkim napſheežiwo,
jaſo bych u twoji wericzeljo byli.

Njenacžiň nikomu ſchědžiwe wloſhy; tola hdž prawje ežinisch,
nimach ſo wo wloſhy staracž.

Pomhaj a dawaj radu hdž maſch, a njenaduwaj ſo
teho dla!

Njepraj wſchitko, ſchtož węſch; ale wopomu pſhezo, ſchtož prajisch.

Njeſydaſ hdžez wuſmewzy ſydaſa; pſchetož woni ſu naj-
hubjeñſhi bje wſchemi ſtvořenjemi.

Niz pobožniſe ežinajazh, ale pobožnych ludži ežefez a ſa nimi
khodž. Czlowjek, kotryž ma prawu bohobojaſnoſez w wutrobiſe, je
kaž ſkónczko, kotrež ſwěczi a hréje, hdž tež njerěcži.

Ežiň, ſchtož je mſdy hōdne, a nježadaj ſebi ſaneje. Miež ſtajnje dobre w myſli.

Hdž ſym wumrjeſ, troſhtuj ſo a njeſbudž ſrudny.

Budž macežeri ſ pomožy a ežefez ju, kaž doſho budže ſiwa, a
daj ju poſla mje wuſhovacž.

U myſl ſebi wſchědnie na wumrjeeze a živjenje, hacž by jo
namakał a budž wjeſeleje myſle; a njeendž ſe ſwěta, prjedy hacž
njeſky ſwoju ſuboſez ſ hryſtuſzej pſches njeſto ſjawnje wob-
ſwědžil.

Twój ſwérny nan.

Jesuſ ſa mnje woprowan̄.

Hlóž: Jesuſa ja njepuschczu.

Jeſu, Bože jehnijatko,

Ty ſo woprowaſche ſa mnje,

S wutrobu eži podam ſo,

So by ſbóžnoſez pſchinjeſz na mnje,

Ľuboſez tebje wabjeſche,

Schtož ty ſa mnje ežinjeſche.

Ach ſchto ſym ja ſapocžal,
So ſym telko ſleho ežinił,
Duſchu ſ czeſlom womaſal,
Se ſwětom ſym derje menił;
O to helske njeſbože
Hijo na mnje ežakaſche.

Naſtróžany wſchitko běch,
Hdž ſej myſliež poežach na to,
So ta ſloſez a wſchitko hréch
Szmjercz mi budže pſchinjeſz ſa to;
Jeſuſ duž ſo ſa mnje da,
Se ſmjerze mi wupomha.

Gethſemane měſtuo je,
Hdžez ſo ſa mnje modlicž džesche,
Wotza ſa mnje proſchesche,
Kriawimy pót ſo poežil běſche,
Sa mój hréch ſo bědžesche,
W duchu ſa mnje ežerpiſeſche.

O tež wopomu wutroba:
K czeſlonym boſoſzam nětk džesche
Tam na horu Golgatha,
Wotžudženy ſ ſmjerze běſche,
Ežežki hchiž na ramjenju
Njehe ſ ſwojom' ežerpiſenju.

Quby Jeſu, to ſy ty
Ežinił ſa mnje wacžku khudu,
So krej ſa mnje pſchelaſ ſy,
Wutorhnyl mi ezežkom' ſhudu,
Mi ſy kraſnje dopomhal,
Boha ſo minu wujednał.

Ežeho dla dha dyrbjaſla
Rudžicž ſo nětk moja duſcha?
Sbóžnoſez je mi hotowa,
Jeſuſej nětk wona ſluscha;
Won ſu wjedże do njeſja,
To je moja nadžija.

E. Š.

„Pomhaj Bóh“ je wot nětk niz jenož poſla
knjeſow duchovných, ale tež we wſchědnych pſche-
dawarňach „Sſerb. Nowin“ na wſach a
w Budyschinje doſtacž. Na ſchitworek lěta
plači won 40 np., jenotliwe ežiſla ſo po
4 pn. pſchedawaju.